

Roman Makar (1914-2004)

Inżynier, naczelny planista przemysłu naftowego

Syn Iwana i Anny Makar. Ojciec Iwan był również inżynierem, a w czasie okupacji ukraińskim burmistrzem Borysławia

Rodzina Makar była przed II wojną światową zamożną rodziną, wyznania greko-katolickiego, pragnącą niezależnego państwa ukraińskiego.

Kiedy przewidywano likwidację obozu pracy przymusowej w Mraszniczy, żydowski lekarz Elkan Harmelin poprosił o pomoc swojego przyjaciela, burmistrza Iwana Makara. Ivan odpowiedział:

"Sam nie mogę, ale powiem mojemu synowi, żeby cię ukrył."

Pod podłogą ich domu w Borysławiu, Roman Makar i jego żona Anna zbudowali kryjówkę dla siedmiu osób. Przyszło trzynaście.

Po pracy, Roman otwierał drzwi kryjówki i dołączał do ukrywających się ludzi. Przynosił im niemieckie, polskie i angielskie gazety, wszystkie ocenzurowane. Ale każdy mógł czytać między wierszami.

Przez cztery i pół miesiąca mieszkali w ukryciu: dr Elkan Harmelin, Regina Harmelin, Raoul Harmelin, Rita Brauner, Anna Brunnengraber, prof. Anna Rotenberg, Jurek Rotenberg, dr Kupferberg z siostrą i siostrzeńcem Nunkiem, Samek Backenroth z żoną oraz David Wilf.

28.07.2015 Roman i Anna Makar zostali uhonorowani przez Yad Vashem medalem Sprawiedliwi wśród Narodów Świata.

+++

»Nadszedł czas decyzji i prawdy, zaczęła się gra w kotka i myszkę... Takie były warunki tej dziwnej sytuacji, w której małżeństwo Makar musiało podjąć decyzję i działać z własnej woli. Gdyby im się nie powiodło, nieuniknioną konsekwencją byłoby rozstrzelanie nas wszystkich, w tym Makarów i ich dwójki dzieci, dom zostałby splądrowany i spalony. Pan Makar dobrze o tym wiedział, gdy bez wahania podejmował to ryzykowne przedsięwzięcie. Moim zdaniem, to jest to, co składa się na szlachetność, która charakteryzuje jego charakter«

Jurek Rotenberg, Ocalony

Źródła: Prywatne archiwum i informacje Karen Bijkersma, Yad Vashem rescuer database